

NIEUWSBRIEF

Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder

Nieuwsbrief 2, november 2004

Glastuinbouw Zuidplaspolder Wereldtuin van de Randstad!

De Zuidplaspolder biedt ruimte voor uitbreiding van het glastuinbouwcluster Greenport Zuid-Holland, waardoor deze wereldspeler zich op economisch én maatschappelijk vlak duurzaam kan blijven ontwikkelen.

De glastuinbouw heeft zich ontwikkeld tot de derde pijler van de Nederlandse economie. Het grootste en sterkste centrum van het nationale glastuinbouwcluster is gelegen in het zuidelijk deel van de Randstad, nabij logistieke centra, veilingen en afzetmarkten via Schiphol en Rotterdam. Om dit centrum sterk te houden is groei nodig. Om die reden wordt in de Zuidplaspolder het bestaande areaal glastuinbouw uitgebreid met 200 ha. De Zuidplaspolder ligt binnen de stedendriehoek Rotterdam – Zoetermeer – Gouda. Immers, glastuinbouw hoort bij de stad.

Glastuinbouw Zuidplaspolder is een project van de Westelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (WLTO) in samenwerking met Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO) en Glastuinbouw & Milieu (GLAMI).

Glastuinbouw Zuidplaspolder
Wereldtuin van de Randstad

De Stuurgroep Glastuinbouw

Zuidplaspolder geeft de komende maand drie architectenbureaus de opdracht een schetsontwerp te maken voor Glastuinbouw Zuidplaspolder.

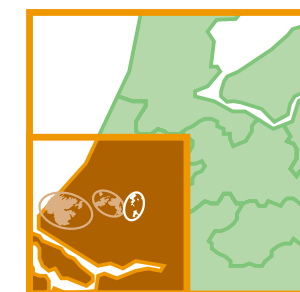

De Stuurgroep wil een innovatief ontwerp voor het glas binnen het groen, het water en de verstedelijking van de Zuidplaspolder. Dit is een combinatie van functies die uniek is voor Nederland. De Stuurgroep is van mening dat haar uitgangspunten: glas als design, als energiebron, als waterberger en als optie voor dubbel ruimtegebruik, zeer vernieuwende ontwerpen kunnen opleveren. Niet alleen voor de Zuidplaspolder, maar voor heel Nederland.

Glastuinbouw Zuidplaspolder in woord, beeld én getal

De Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder presenteerde in april 2004 haar visie op de ontwikkeling van Glastuinbouw Zuidplaspolder. Zo'n visie bestaat vooral uit woorden. De vraag is nu: wat zijn de beelden en de cijfers die horen bij deze woorden? Hoe ziet de 200 hectare glastuinbouw er nu daadwerkelijk uit, wat kost dat en wat zijn de (on)mogelijkheden? Deze vragen zijn nu relevant, omdat onlangs de Interregionale Structuurvisie voor het gebied tussen Rotterdam-Zoetermeer-Gouda (de driehoek RZG) is vastgesteld.

Volgend jaar wil de Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder bestuurlijke afspraken maken met de vertegenwoordigers van de driehoek RZG over de realisatie van Glastuinbouw Zuidplaspolder. Om bestuurlijke afspraken te maken, die realistisch zijn voor de tuinbouwondernemers,

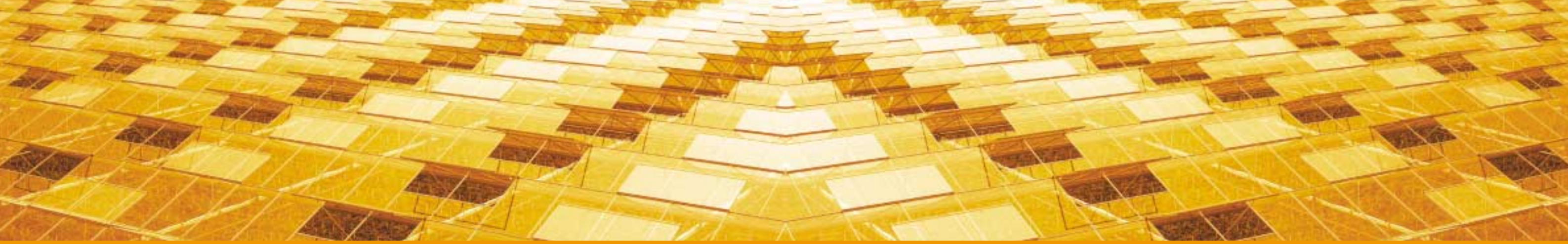
worden er van tevoren financiële en juridische haalbaarheidsberekeningen gemaakt. De resultaten van de schetsontwerpen zijn van belang voor overheden en belangenorganisaties, maar zeker ook voor grondeigenaren en toekomstige ondernemers in het gebied.

In de volgende nieuwsbrief besteden wij daarom aandacht aan de grondzaken.

Inhoud:

Glastuinbouw Zuidplaspolder in woord, beeld én getal	1
Glastuinbouw als design	2
Droge voeten in de Zuidplaspolder	2
Glastuinbouw als energiebron voor de Zuidplaspolder!?	3
Dubbel ruimtegebruik in de versnelling	3
Drie ontwerp bureaus 'aan de bak'	4
Inbreng van deskundigen en communicatie met belanghebbenden	4
Realiseerbare afspraken voor ondernemers	5
Accentueren van de polderstructuur	6
Groen wonen tussen het glas	6
Aantrekkelijke grenzen	7
Lichthinder snel tot de verleden tijd	7
Glastuinbouw Zuidplaspolder Wereldtuin van de Randstad!	8

Colofon Foto's en beeldmateriaal: Mecanoo (Delft), Stichting Innovatie Glastuinbouw (Den Haag), Fotostudio GJ Vlekke (Monster), M. Campfens (Driehuis) en Bureau Mentink (Pijnacker) • **Ontwerp en vormgeving:** Studio Naskin (Haarlem) • **Coördinatie en eindredactie:** werkgroep Communicatie Glastuinbouw Zuidplaspolder
© **Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder.** Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de secretaris van de Stuurgroep, Richard Mentink, r.mentink@bureaumentink.nl, telefoon 015 - 361 51 11.

Glastuinbouw als design

Glas biedt absoluut mogelijkheden gebouwen te ontwerpen die een lust voor het oog zijn. De opdracht aan de ontwerpbureaus is dan ook het mooie en unieke van het materiaal glas op een originele, praktische en vooral esthetische manier te benadrukken in de ontwerpen van kassen en gebouwen. Voorwaarde is bovendien de omgeving van de kas mee te nemen in dit schetsontwerp. Het geheel moet een aanwinst zijn voor het gebied. Uiteraard worden hierbij geen concessies gedaan aan de bedrijfsmatige eisen aan de kas.

Glastuinbouw als energiebron voor de Zuidplaspolder!?

De glastuinbouw ziet het als een van haar grootste uitdagingen om in de toekomst het gebruik van fossiele energie drastisch terug te brengen en zelf duurzame energie te produceren. De mogelijkheden zijn er. Via een kas komt namelijk meer energie uit zonlicht binnen dan wordt benut. Er zijn innovaties - de kas als energiebron - waarbij een kas als een zonnecollector warmte vrijmaakt voor verwarming van andere gebouwen, zoals huizen, gymzalen of kantoren. De plannen staan nu nog op papier. Ontwikkelingen kunnen echter snel gaan, hierdoor is het zaak dat de schetsontwerpen voor Glastuinbouw Zuidplaspolder al inspelen op dergelijke ontwikkelingen over tien tot vijftien jaar.

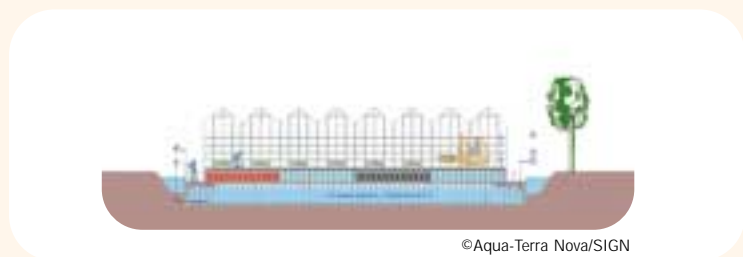
Droge voeten in de Zuidplaspolder

De noodzaak water te bergen in de Zuidplaspolder is groot. De polder ligt immers erg laag, waardoor er een verhoogd risico is op overstroming bij onder meer hevige regenval. De ontwerpen Glastuinbouw Zuidplaspolder zullen oplossingen moeten bieden voor de berging van water. Hierbij valt te denken aan het opslaan van water in kelders onder de kas of aan kassen die op water drijven.

Dubbel ruimtegebruik in de versnelling

Waterberging onder de kas is een goed voorbeeld van dubbel ruimtegebruik. Een ander voorbeeld is het stapelen van kassen op andere gebouwen, zoals bedrijfshallen. De Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder en de Kamer van Koophandel Rotterdam werken nauw samen om dit soort ideeën vorm en inhoud te geven. Ook binnen de kas is dubbel ruimtegebruik al mogelijk door aparte lagen aan te brengen voor kantoor, verwerking en teeltruimte. Uit de drie schetsontwerpen moet blijken hoe deze nieuwe combinaties eruit komen te zien en over welke oppervlakte deze combinatie bedrijfsmatig haalbaar is.

©Aqua-Terra Nova/SIGN

Drie ontwerpbureaus 'aan de bak'

Het opstellen van het ontwerp voor Glastuinbouw Zuidplaspolder verloopt in meerdere rondes. Eerst maken drie ontwerpbureaus elk een eerste schetsontwerp. Die worden vervolgens globaal doorgerekend op financiële en bedrijfsmatige haalbaarheden. Het resultaat hiervan is de basis voor bestuurlijke afspraken met de driehoek RZG. Vervolgens maakt één van de drie bureaus vanaf februari 2005 een inrichtingsontwerp. Dit ontwerp is gedetailleerder dan de schetsontwerpen. Ook dit ontwerp wordt weer financieel doorgerekend.

De opdrachtgever is de Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder die daarin onder meer samenwerkt met de Kamer van Koophandel Rotterdam, de provincie Zuid-Holland, het ministerie van Landbouw en het Innovatienetwerk Groene Ruimte en Agrocluster.

Inbreng van deskundigen en communicatie met belanghebbenden

Voor de inhoudelijke begeleiding van de architectenbureaus wordt een "bouwteam" samengesteld met deskundigen uit de glastuinbouw, de projectontwikkeling, de woningbouw en het niet agrarisch bedrijfsleven. Een klankbordgroep van tuinbouwondernemers die zich hier mogelijk willen vestigen, afgevaardigden van lokale overheden en maatschappelijke organisaties, assisteert het bouwteam door mee te denken over tussentijdse resultaten.

Aan de hand van de schetsontwerpen voert de Stuurgroep vanaf februari 2005 ook gesprekken met een bredere groep belanghebbenden. Te denken valt daarbij aan grondeigenaren, WLTO-leden, maatschappelijke organisaties en overheden. Deze gesprekken vinden plaats aan de hand van concrete beelden, cijfers en euro's.

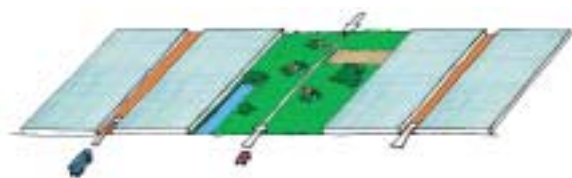
Realiseerbare afspraken voor ondernemers

Uiteindelijk moeten tuinbouwondernemers de ambities van Glastuinbouw Zuidplaspolder realiseren. Dit betekent voor de ontwerpopdracht dat er geen concessies worden gedaan aan de bedrijfsmatige eisen aan een kas. Het betekent ook dat een klankbord van ondernemers voor, tijdens en na het ontwerpproces advies geeft. Bovendien worden de ontwerpen financieel en juridisch doorgerekend en de resultaten zullen worden besproken met grondeigenaren en ondernemers.

Accentueren van de polderstructuur

De Zuidplaspolder kenmerkt zich door een gridpatroon van blokken van ongeveer 800 meter bij 800 meter die worden begrensd door evenwijdig lopende wegen en waterlopen. Dit gridpatroon, met daartussen oppervlakten van 64 hectare, vormt de basis voor de landschappelijke structuur van Glastuinbouw Zuidplaspolder. De ontwerpen moeten uitwijzen hoe het glas binnen deze structuur vorm moet krijgen, zodanig dat de ontsluiting van de bedrijven op orde is en er een groene landschappelijke ruimte tussen de kassen ontstaat. Gedacht wordt aan gemiddeld 40 ha. geconcentreerd glas binnen een grid van 64 ha.

Aantrekkelijke grenzen

Glastuinbouw Zuidplaspolder wordt geen geïsoleerde enclave in de Zuidplaspolder. Het glas zal dan weer grenzen aan bedrijfsgebouwen, dan weer aan water en dan weer aan

groen, bedrijfsterreinen of woongebieden. Het is aan de ontwerp bureaus deze grenzen op een aantrekkelijke manier mee te nemen in het ontwerp.

Groen wonen tussen het glas

De groene ruimte biedt kansen voor recreatie en groene woonvormen. Binnen de blokken van 64 hectare kunnen glas en groen elkaar afwisselen. Tevens ontstaan zo tussen het glas groene recreatieve stroken vanuit de Zuidplaspolder naar het Bentwoud.

Lichthinder snel tot de verleden tijd

Lichtuitstraling veroorzaakt door groeilicht is uit den boze in het nieuw te ontwikkelen glastuinbouwgebied in de Zuidplaspolder. Dit stelt de provincie samen met de glastuinbouw als voorwaarde voor nieuwe glastuinbouwbedrijven die zich willen vestigen. Groeilicht wordt vooral gebruikt om het hele jaar door (in plaats van gedeelten van het jaar) gezonde kwaliteitsproducten te kunnen leveren. Met schermdoeken kan de lichtuitstraling naar de omgeving bijna geheel worden gereduceerd.

